

Nazwa zajęć: Służby specjalne w systemie bezpieczeństwa państwa				Secret services in the state security system	
Kierunek: Bezpieczeństwo narodowe				Obowiązuje od roku ak. 2020/2021	
Poziom: I st. licencjacki		Profil: Praktyczny		Grupa zajęć: Kierunkowe	
Semestr: 5	Forma zaliczenia: Z - zaliczenie na ocenę	Punkty ECTS: 4		Zajęcia do wyboru: Nie	Język zajęć: polski
Forma zajęć i liczba godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:					
Wykład 30 / 16		Ćwiczenia 30 / 16		Suma godzin: 60 / 32	
Specjalność:					
Nazwiska osób odpowiedzialnych za zajęcia: prof. dr hab. Sławomir Zalewski					
Opis zajęć: Przedmiot jest ukierunkowany na wyposażenie studentów w podstawową wiedzę o funkcjonowaniu służb specjalnych w Polsce. Zakres przedmiotowy obejmuje działalność służb oraz organów je nadzorujących i kontrolujących. Zakres podmiotowy obejmuje wszystkie służby specjalne, które nazwano tak w przepisach prawa powszechnie obowiązującego oraz organy nadzoru. Zakres wykładów opbejmuje okres od roku 1990, kiedy to utworzono Urząd Ochrony Państwa do chwili obecnej. Zakres ćwiczeń obejmuje badanie aktualnych uprawnień służb oraz organów je nadzorujących.					
Cele dydaktyczne:					
Zapoznanie z rolą i funkcjami polskich służb specjalnych w systemie bezpieczeństwa państwa oraz systemu nadzoru nad służbami specjalnymi w tym kontroli ich działalności.					
Przekazanie wiedzy o podsystemie służb specjalnych oraz ich kontroli w ogólnym systemie bezpieczeństwa państwa.					
Rozwinięcie umiejętności określenia zakresu uprawnień służb specjalnych wobec obywateli.					
Kształtowanie kompetencji niezbędnych do formułowania opinii dotyczących działania służb specjalnych w warunkach demokratycznego państwa prawnego oraz informacyjnego społeczeństwa otwartego na wiedzy.					
Metody dydaktyczne:				Metody oceniania:	
MP1	wykład informacyjny			MO1	test kontrolny
MC1	ćwiczenie praktyczne			MO2	sprawozdanie z ćwiczeń
Wykład					
W1	Pojęcie służb specjalnych				

W2	Standardy kontroli służb specjalnych w demokratycznych państwach prawnych
W3	Czynności operacyjno - rozpoznawcze służb specjalnych
W4	Obowiązki informacyjne wobec służb specjalnych
W5	Nadzór władzy wykonawczej nad służbami specjalnymi
W6	Funkcje ochronne Sejmu RP oraz organów powoływanych przez Sejm
W7	Kontrola sądowa służb specjalnych
W8	Debata o służbach specjalnych

Ćwiczenia

C1	Tradycje służb specjalnych
C2	Reformy polskich służb specjalnych po 1990 roku
C3	Nadzór nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi
C4	Zakres obowiązków informacyjnych wobec służb specjalnych
C5	Status i uprawnienia ministra - koordynatora służb specjalnych
C6	Sejmowa Komisja ds. Służb Specjalnych
C7	Funkcje kontrolne sądów powszechnych, administracyjnych oraz TK wobec służb specjalnych
C8	Obszary tematyczne debaty o służbach specjalnych w Polsce po roku 1990.

Literatura podstawowa

1 S.Zalewski, Kontrola służb specjalnych w Polsce, DIFIN, Warszawa 2021

Literatura uzupełniająca

1 S.Zalewski, Służby specjalne w państwie demokratycznym, AON, Warszawa 2005

Źródła dodatkowe

1 Przepisy prawa powszechnie obowiązującego normującego działalność ABW, AW, SKW, SWW, CBA - tzw. ustawy kompetencyjne
----

Warunki zaliczenia

Zaliczenie przedmiotu następuje w formie testu pisemnego, obejmującego zagadnienia prawnych podstaw funkcjonowania służb specjalnych w Polsce oraz nadzoru nad nimi i kontroli ich działalności. Obecność na zajęciach oraz pisemny test zamknięty z zakresu prawnych podstaw funkcjonowania służb specjalnych w państwie (w tym właściwości, zakresu zadań, uprawnień, ogólnej organizacji, nadzoru nad ich działalnością, funkcji kontrolnych organów władzy ustawodawczej i sądowniczej) – uzyskanie, co najmniej 60 % pozytywnych odpowiedzi daje ocenę dostateczną. Warunkiem przystąpienia do testu końcowego jest uzyskanie zaliczeń poszczególnych ćwiczeń w formie oceny nadesłanych na platformę zadań. W przypadku prowadzenia zajęć wyłącznie w formie zdalnej oraz e-learningu, test pisemny zastępowany jest listą pytań kontrolnych po zakończeniu każdego wykładu. Zaliczenie następuje po uzyskaniu 60 procent punktów ze wszystkich testów kontrolnych po każdym wykładzie oraz zaliczeń ćwiczeń w ww.

Przykłady pytań zaliczeniowych

Pojęcie służb specjalnych, wywiadu i kontrwywiadu
Zakres podmiotowy służb specjalnych w Polsce
Zakres czynności operacyjno-rozpoznawczych służb specjalnych w Polsce
Organu nadzorujące służby specjalne

Funkcje kontrolne Sejmu wobec służb specjalnych
 Kontrola NIK wobec służb specjalnych
 Rola RPO w sprawach związanych z funkcjonowaniem służb specjalnych
 Zakres uprawnień prokuratury wobec służb specjalnych
 Zakres sądowej kontroli służb specjalnych
 Rola Trybunału Konstytucyjnego wobec służb specjalnych
 Rola sądów administracyjnych wobec służb specjalnych
 Sądy powszechne i ich rola w systemie kontroli służb specjalnych
 Reformy służb specjalnych w Polsce - zakres i omówienie przypadków
 Charakter debaty publicznej o służbach specjalnych w Polsce - obszary debaty, okoliczności, tematyka, rekomendacje.

Obciążenie pracą studenta

Studia stacjonarne/niestacjonarne

Forma pracy studenta	Wykład		Ćwiczenia		Suma	
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	30 g	16 g	30 g	16 g	60 g	32 g
Zapoznanie się z literaturą przedmiotu	10 g	10 g	10 g	10 g	20 g	20 g
Przygotowanie się do zajęć	2 g	10 g	3 g	10 g	5 g	20 g
Przygotowanie się do kolokwium	2 g	8 g	5 g	10 g	7 g	18 g
Realizacja zadanych ćwiczeń i zadań						
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń			8 g	10 g	8 g	10 g
Przygotowanie projektu / pracy						
Przygotowanie się i udział w egzaminie						
	44 g	44 g	56 g	56 g	100 g	100 g

Efekty uczenia się	KEK	Treści kształcenia	Metody dydaktyczne	M. oceniania
Zna zakres podmiotów określanych, jako „służby specjalne” w Polsce oraz ogólne pojęcia związane z działalnością wywiadu i kontrwywiadu, a także uwarunkowania ich funkcjonowania w Polsce. Zna prawne podstawy działania służb specjalnych, zakres ich zadań i uprawnień wobec obywateli oraz identyfikuje system nadzoru nad ich działalnością w rozbiciu na funkcje władzy wykonawczej, ustawodawczej i sadowiczej.	K_W02	W2 W3 W4 W5 W6 W7 C2 C3 C4 C5 C6 C7	MC1 MP1	MO1 MO2
Zna koncepcje funkcjonowania służb specjalnych w debacie publicznej	K_W03	W1 W8 C1 C8	MC1 MP1	MO1 MO2

Analizuje publicznie dostępne informacje w zakresie funkcjonowania służb specjalnych	K_U02	C1-C8	MC1	MO2
Formułuje względnie dojrzałe opinie dotyczące roli służb specjalnych w relacji do interesu ogólnospołecznego związanego z bezpieczeństwem demokratycznego państwa.	K_U04	W8 C8	MC1 MP1	MO1 MO2
Potrafi określić pozycję i rolę służb specjalnych we współczesnym państwie demokratycznym oraz jego systemie bezpieczeństwa (na przykładzie Polski).	K_K01	W1 W2 C 1 C2 C8	MC1	MO2
Rozumie specyfikę służb specjalnych w aspekcie potrzeby ochrony informacji dotyczących ich działalności (identyfikuje interes państwa w ww. zakresie)	K_K03	C8	MC1	MO2